

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉSI ARAK: 1/1 évre 20 kor.,
1/2 évre 10 k., 1/4 évre 5 k. Egyes szám ára 8 f.

Felelős szerkesztő: **Dr. Weisz Ignác.**
Szerkesztő: **Győri Imre.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Brassó, Kapu-utca 64. sz. — Telefon: 177

Az urhatnámság áldozatai

Brassó, okt. 25.

Egy mulatságos hír járta be nemrég a lapokat. Ezt a hírt egy német hitközségből hozta a táviró és arról szólt, hogy a községi tanács adót vetett ki egy polgártársra, aki nagyon szerényen élt. A kevés vágott dohány-nyal rendelkező kupaktanács úgy okoskodott, hogy a takarékoskodó polgártársnak, tekintve, hogy nagyon takarékosan él, nagy lehet a vagyona s így helyénvaló a takarékosági adóki-
vetés.

Ezt a furcsa adóki-
vetést, mely nyilván egy kótyagos agy szülemé-
nye, nagy derűtséggel fogadták az egész világon, de különösen nálunk, ahol teljes lehetetlenség lenne efféle adót kivetni.

Mert nálunk senki se él szeré-
nyen, takarékosan, még a koldus sem. Itt mindenki erején, vagyoni helyzetén felül költekezik, mert úgy véli, hogy a társadalom kötelezi erre.

Nincs ország, melynek lakói oly tulzott mértékben élnének viszonyai-
kon felül, mint a mi sorscsapások ál-
tal sujtott országunkban s nincs tár-
sadalom, mely ferde kinövésében és
tulzott urhatnámságaiban csak némi-
képpen is hasonlítana a mi társadal-
munkhoz. Nálunk a társadalmi szabá-
lyok szerint élnek az emberek, ennek
a befolyása alatt állanak, mely tönk-
reteszi őket úgy erkölcsileg, mint
anyagilag.

Ha körültekintünk a mi poshadt
társadalmunkban, keserűen látjuk en-
nek a rossz szokásnak a ferde kinö-
véseit, a nagylábon élők pazar élet-
módját, melyet leplezett nyomorúság-
gal tudnak csak elérni.

Vegyük például a diplomás em-
bereket, akiknek jövedelme alig ha-
ladja felül a 4000 koronát, de azért
mégis úgy élnek, mintha 8000 korona
jövedelmük volna.

Ugyanezt tapasztaljuk a hivatal-
nokok körében is, akik szűkös fizeté-

sük dacára úgy élnek, mintha legalább
is egy bérpalotájuk volna a főváros-
ban. Hasonló költekező életmódot foly-
tatnak a kereskedők, iparosok is, akik-
nek legnagyobb része viszonyain felül
költekezik, amíg csak lehet.

Mert ez a cifranyomoruság előbb-
utóbb véget ér és bekövetkezik az
anyagi és erkölcsi bukás, melyet hi-
tellel és kölcsönökkel késleltettek egy
ideig az urhatnámság áldozatai.

A várva-várt szerencsét, melynek
reményében költekeztek, nem találják
meg soha, a hitel, a kölcsön forrásai
bedugulnak és az urhatnámság áldo-
zatai ott állnak gondok közepette s
kétségbeesetten kapaszkodnak fölfelé,
hogy meneküljenek az adósságok ten-
geréből.

S ez a szomorú visszás állapot
ahelyett, hogy csökkenne, egyre na-
gyobb mértékben terjed, különösen a
fővárosban, ahol a legjobban van ki-
fejlődve a társadalmi életnek nevezett
cifra nyomoruság. Ezrével látjuk a
korzón, a színházakban, tárlatokon a
legújabb párisi divat szerint öltözkö-
dött kishivatalnokok, kereskedők fele-
ségét, amint kacér mosolylyal lejtnek
végig a hömpölygő sokaságon s ön-
kénytelenül felmerül a kérdés: miből,
honnan telik ez a pazar fényűzés?

Sokan élnek ugyan krumplin és
kenyéren odahaza, csak hogy cifra ru-
hára teljen, de a legtöbbje nem nél-
külözi a jólétet se. Hogyan jutna te-
hát fényes öltözékre és jó étre szűkös
fizetésből, ha váltóadósságból, kölcsö-
nőkből nem fedeznék ezt a társadalom
áldozatai.

Van még egy másik mód is a
cifra élet költségeinek fedezésére s ez
az erkölcstelenség, melynek útjára oly
könnyedén lépnek a külső cifraságra
vágyódó nők, hogy a társadalom kö-
telezettségeinek eleget tehessenek.

Mert a társadalom kötelez. Az
ügyvéd, az orvos, a bíró és a többi
szép hangzású állásban levő urak fe-
leségei, gyermekei, noha jövedelmük
nem engedi, kénytelenek úgy járni,

ahogy azt társadalmi állásuk hibás ki-
vánalmi megkövetelik s úgy kell é-
niök, mint igazi uraknak, akár telik a
szerény jövedelemből, akár nem.

De a cseléd is utánozza már a
naccságát. Ő is kalapot hord már, hogy
kisasszonynak nézzék, a nevelőnő pe-
dig ő nagysága ruhájához hasonlót
rendel.

Igy törekedik ma mindenki az
ugynevezett uri tempókra és így buk-
nak le mindannyian az élet örvényé-
be, mint az urhatnámság szerencsét-
len áldozatai.

Kulturünnepek tanulságai.

A „Brassói Lapok“ részére írta:

dr. Herrmann Antal.

IV.

Brassó, 1909. okt. 25.

A hunyad megyei történelmi és régésze-
ti társulat október 2-án és 3-án Brádon tar-
totta XXIX-ik közgyűlését.

Mindig nagyon érdeklődtem ezen jeles
társulat iránt, vezetőinek személyisége, mű-
ködésének iránya és területe miatt egyaránt.
Kedves, régi emlékek fűznek engem e társu-
lathoz. Néhai megalkotója és elnöke, gróf
Kuun Géza, mesterem és jóakaróm volt. Ma-
rosnémeti kastélyában lélekemelő felejthetetlen
órákat töltöttem. Más jó barátaim is voltak Dé-
ván. Ott teremtettem magyar kultúrát több mint
három évtizedes ernyedetlen, zseniális munká-
val Réthy Lajos tanfelügyelő, akit nem felejt-
hettek meg el Brassóba sem, ahol engem
bevezetett a hazafias politikai munkálkodás-
ba. Most főleg Mailand Oszkár tanár jeles
tudós pajtásomnak, a megyei történel-
mi társulat dévai muzeuma igazgatójá-
nak páratlanul kedves háztája vonz engem
Dévára. De szívesen látnak engem Sarudy
Ottó kolléga, és az Erdélyi Kárpát Egyesü-
let hunyad megyei osztálya vezetőinek, Szé-
kely Mózes főerdőfelügyelőnek és dr. Gaál
Pista tanárnak uri házában is. Itt működött
hosszu ideig Téglás Gábor jeles régész, az
állami főreáliskola igazgatója a Magyar Tu-
dományos Akadémiának egyedüli brassói
születésű tagja.

Ha csak lehet (és többnyire lehet) el-
megyek a társulat közgyűlésére. De máskor
is részt vettem működésében, előadásokkal,
felolvasásokkal, különös előszeretettel képvi-
selem a társulat közgyűlésein az Erdélyi

Transsylvania étterem és kávéház.

Elegáns berendezés; általánosan elismert kitűnő konyha; természetes erdélyi borok; pontos
kiszolgálás! — A kávéházban naponta DICK GYURI közkedvelt zenekara játszik.

(1771)

Kiváló tisztelettel:

ROTHENBÄCHER GY.

Kárpát Egyesületet. Ilyenkor tartott üdvözlő beszédek megkülönböztetett figyelemben szottak részesülni.

A közgyűlés az idén Brádon volt, a régi Zaránd megye központján, az európai aranytermelés főhelyén.

Aradról lassu vicinális vasut vezet Brádra, Déváról kocsin 3-4 óra alatt érnek oda. Az aranybánya és zuzómű külföldi részvénytársaságé, amely milliókat fektetett belé. Midász király kezében aranyvá vált a kenyér. Itt kenyérré válik az arany. Pár ezer embernek nyújt mindennapi kenyeret és fellendít egy vidéket. De a haszon legnagyobb része idegenbe kerül.

Brádon román algyimnázium van. A volt kerület községeinek vagyonából alapították Magyarországon azonban az esetlegesen román ajku lakos nem teszi román jellegűvé a községeit. E falvak egy részének lakói külföldben hajdan magyarajkuak voltak.

A bányatársulat vendégei voltunk. Az szállásolt el minket az ideális kényelemmel és előkelő izléssel berendezett igazgatósági épületben és adott pompás közebédet a Nemzeti kaszinó termében.

Feltűnő volt, hogy a közgyűlésen 8-10 kocsin kirukkolt dévaiakon kívül a brádi intelligencia köréből nagyon kevesen jelentek meg. A gyűlés ideje alatt ott zajongtak a kaszinó többi helyiségeiben. A közebédén már jóval számosabban voltak. Megdöbbenő a kulturügyek iránti érdeklődésnek e hiánya. A társulat vezetősége áldozatot hozott midőn a művelődés érdekében kiment e félreeső helyre. S a közgyűlésnek sok helyi vonatkozása volt. Dr. Veress Endre felolvassága pl. gazdag, nagy új anyaggal világította meg a brádvidéki aranybányászat történetét.

A közgyűlést az Erdélyi Kárpát Egyesület nevében üdvözöltem hosszabb beszédben. (Megjelent a „Zaránd” 41. számában) A közebédén közkívánatra áldomást mondtam az új bányagazgatóra, még pedig német nyelven, mert ő még nem tud magyarul. Az arany kulturális jelentőségét fejtegettem.

A hunyadmegyei történelmi és régészeti társulat működése nagyon üdvös. Tanulságos példa arra, hogy a magyar intelligencia kis vidéki középpontokban igen eredményes és tudományos közművelő működést fejthet ki és nagyhatású kulturintézményeket teremthet, ha vezető szellem irányítása mellett összetart és kitartóan dolgozik. Emellett azonban némileg elkedvetlenítő az a sajnos körülmény, hogy a társulat még csak tűrhető módon bírja elhelyezni nagyértékű dévai mézeumát. Nem volna-e stilszerű megoldás, ha a muzeum a vajdahunyadi vár restaurált részeibe kerülne?

Talán Brassóban is egyesülhetne a nagy-számú és előkelő magyar intelligencia valami megfelelő alakulatban rendszeres és tervszerű közművelő és tudományos tevékenységre? Esetleg a magyar muzeum-egyesület keretében.

Egy hét múlva újra Hunyadmegyében voltunk. Az erdélyi Kárpát Egyesület ez év-

ben Déván tartotta XIX. közgyűlését. Az egyesület nagy tevékenységű kitűnő, új elnökének, gróf Lázár Istvánnak (Brassóvármegye jó emlékü volt főispánjának) megnyitó beszédje találóan jellemezte a nagyhivatású egyesület sokirányú fontos feladatát. Az alkotó buzgalmu főtitkár, M. Kovács Géza évi jelentése egy küzdelmes esztendő nehéz munkájáról és ennek a sok kedvezőtlen körülményhez képest kielégítő, sőt részben öröndetes eredményéről számolt be. Ezt a jelentést, különösen a Brassót közelebből érdeklő részét külön fogom ismertetni. Az örmény muzeum nevében én üdvözöltem az Ekét, amely mindig támogató rokonszenvvel viseltetett a hazai örménység e hazatis alkotása iránt.

A hangulatos közebédén (amely szerencsére nem volt banket) felköszöntöttem Székely Mózes főerdőfelügyelőt, az Eke hunyadmegyei osztályának elnökét, célozván a brassói Európa-szálló éttermében elhelyezett emléktáblára, melyszerint azon a helyen temették el Székely Mózes erdélyi fejedelem fejét („Az EKE és az erdő címmel megjelent a Déva és Vidéke 42. számában). Szavaimra reflektálva, nagyhatású áldomást mondott az Eke egyik buzgó és érdemes alelnöke, dr. Zakariás János országgyűlési képviselő.

(Befejező része következik.)

Az Erdélyi Muzeum Egyesület 50. éves jubileuma.

Brassó, okt. 25.

A következő „Felhívás” közlésére kértünk fel:

Az Erdélyi Muzeum-Egyesület ősszel ünnepli alapításának ötvenéves jubileumát, de az Erdélyi Muzeum gondolata félszázaddal előbb foglalkoztatta már Erdély jobbait. E gondolat kipattanásától a megvalósulásig eltelt félszázad nemcsak azt érezteti, hogy a nemzet jótevői mily szívós ragaszkodással csüngtek az Erdélyi Muzeumon, hanem azt is, mily nehéz munkával sikerült a nemzet pallérozódásának tárházát megteremteni. A félszázados kitartás eredménye a ma félszázados Erdélyi Muzeum-Egyesület, s ennek küzdelmes munkájából a ma elsőrangú Erdélyi Nemzeti Muzeum.

Az Erdélyi Muzeum-Egyesület, mint annak főntartó testülete és társadalmi képviselője, teremtette meg és virágoztatta fel hazánk második muzeumát; tudományos osztályaiban az erdélyi nyelv- és művelő, majd tudós társaság hagyományait hívta életre és kiadványaiban egész könyvtárral gazdagította a magyar tudományt; a magyar szellem és a nemzeti érzés kristályosodó helyéül Kolozsvárt újra tudományos és közművelődési középponttá emelte. Ez a legrégebb, legerősebb és a legsajátosabb közművelődési egyesület, melynek irányt adó szelleme és folyton hatékony ereje Erdély fejedelmi udvarának nemzeti és művelődési, politikai és tudományos hagyományait őrzi: gyűjtőhelye az erdélyi magyarság elejének, muzeumot tart fenn közművelődést terjeszt, izlést nemesít, tudományt mivel, így a Magyarság vára. Apáink önzetlensége tökélet gyűjtött e nagy

célok alapjául, de az Egyesületet az idő és a fejlődés mind nagyobb és fontosabb feladatok elé állították s bár a közoktatásügyi kormány 1904. óta segélyvel támogatja, mind jobban kiviláglik, hogy a nemzeti társadalomtól megteremtett és azt önzetlennül szolgáló Egyesület ereje mégis csak a nemzeti társadalomból fakad és gyarapodik.

A nemzeti erő forrásának e fölismerése s az Egyesületben ható és egyesítő elv megszilárdítására való törekvés szüksége arra az elhatározásra indította az Erdélyi Muzeum Egyesületet, hogy az Erdélyi Nemzeti Muzeum gondolata születésének százados — és megvalósulásának félszázados fordulóján szeretettel és bizalommal kérje az egész magyar társadalom támogatását: érdeklődő figyelmét, résztvevő gondoskodását, áldozatra is örömmel kész segítségét. Kéri szeretettel, hogy egyesítsen, bizalommal, hogy nemesítsen, miként ötven évvel ezelőtt apáink és nagyapáink s kéri abban a reményben, hogy miként az ő fáradozásukat eredmény kísérte, a mienket is diadal fogja koronázni.

Kérünk minden hazafit és honleányt, egyeseket és testületeket, hogy az Erdélyi Muzeum-Egyesület nagy céljait, annak 50. éves jubileuma alkalmából elősegíteni szívesek legyenek, akár oly módon, hogy tagjai sorába lépnek, akár úgy, hogy jubileumi alapunk megteremtéséhez valamely — tetszés szerint való — összeggel hozzájárulnak. Többször gyarapítására, gyűjteményeink gazdagítására, törekvéseinkben való támogatásra jó akaratot és adományt egyaránt hálásan fogadunk és nyilvánosan is megköszönünk.

Az Erdélyi Muzeum-Egyesület pártoló tagjai évenként négy, rendes tagjai nyolc, alapítói egyszer s mindenkorra kétszáz és igazgató tagjai ezer koronát fizethetnek, vagy az utóbbiak annyi értékű s a gyűjteményekben elhelyezhető muzeumi tárgyat adhatnak. Tagsági és alapítványi díjakat vagy pénzbeli adományokat az Erdélyi-bank és takarékpénztár részvénytársaság Kolozsvár, muzeumi tárgyakat a gyűjtemények igazgatói fogadnak el, kik minden adományról a választmány útján nyilvánosan elszámolnak.

Gr. Esterházy Kálmán
elnök.

Egyház és tébolyda.

El a szeméttel!

Brassó, okt. 25.

Gyönyörű szenzációkkal szolgálunk az utóbbi időben a rémregény és pornografia íróknak. Kragujevics után megjött az új piszok dráma hőse: Liszkai. És vérében hever a gyalázatosan legyilkolt ember, aki nem a gyilkos vérszomjának, hanem a saját nemtelen bűneinek áldozata. Egy heti szenzáció a szennynek felturkálásában gyönyörűséget találó lapoknak, egy szenzációs főtárgyalás, egy enyhe ítélet s végső akkordnak, utolsó jelenetnek, egy erkölcsi halál. Aztán új, talán véresebb, gyalázatosabb szenzációt várunk a vadállat éhségével, az enervált idegzetű ultramodern emberek lázas kíváncsiságával. Az ország minden városában, első sorban a fő-

Fabriceius Károly fiainak utódai — Brassó, Buzasor 8.

TELLMANN és SPEIL

Sofaszőnyeg.

Jute és plüs, futószőnyeg.

Ágygarnitúrák.

Gyapjutarakók.

Csipke- és szövettűzőnyökök.

Valódi linóleum 67-200 cm. széles.

Figyelmes kiszolgálás!

Ezen cikkek külön osztálya az I. emeleten.

Olcsó árak!

városban, számon tartja a rendőrség azokat a szánandó alakokat, akik Kraft Ebbing könyveihez szolgáltatják a modelleket. Számon tartja és lelkiismeretlen humanizmussal szabadra hagyja őket, hogy éljenek beteges hajlandóságaiknak és tegyék tönkre önmagukat és másokat. Az egyéni szabadsággal, a tettek szabadságával való undorító játék ez, melynek véget kell vetni, még pedig mielőbb. Tultömött fegyházainkon kívül állítson fel az állam menedékhelyet a Szilasi Adolfok számára, ragadja ki őket a társadalom köréből, melyet megméltelyeznek és internálják szanatórium falak közé, hol állandó felügyelet alatt lévén, nem veszélyeztetnek senkit. Sem pénzért mindenre kapható Kragujevicsokat és Liszkaikat, sem jóhírüket, sem a saját vagyonukat, életüket.

És inkább az ily célt szolgáló szanatóriumaink legyenek tele, mint a fegyházak, ha már a két rossz között választanunk kell. De szabadon hagyni ezeket a szerencsétleneket, akik inkább betegek, mint bűnösök: vétek önmagunk ellen.

Olyan vétek, mely a külföld szemében nemzeti jóhírünkön bosszulja meg magát.

HIREK.

Brassó, 1909. okt. 25.

Csak egy virágszálat.

A József Főherceg Szanatórium
Egyesület felhívása.

A mi ősi megyeházunkban, ahova leérkezik kilenc miniszterium, nyolcvanhat társ-törvényhatóság, ezer falu csipp-csup és nagy csup ügye, ahol az akta gyári mennyiségben készül a vármegye kurilis nyelvén, a közigazgatás nomenklaturájának szabványain: az ősi helyen ebben a napokban egy poetikus rendelet született.

Az alispán adta ki ezt a rendeletet a megye valamennyi főszolgabírájához s jellegje: csak egy virágszálat! Azt mondja az alispáni rendelet, hogy nemsokára virágokkal lesz ékes a temető s ha a kegyelet csak egy virágszállal köt kevesebbet a szeretet, a kegyelet koszorújába és ha csak egy mécsessel kevesebb fog égni a sirokon, ha ennek a mécsesnek, ha ennek a virágszálnak árát följánlják a tudóbetegeknek: akkor száz meg száz emberi élet halódó mécsé pislog föl újra irgalmuk nyomán.

Ezt mondja a mi vármegyénk alispánja egy a főszolgabíró urakhoz intézett rendeletében. Mondja ezt alispánunk a belügyminiszter hívó szózatára. Mondja ezt a szegénysorsu tudóbetegek érdekében.

A kérelem végig fog hangzani egész megyénken!

Már halljuk is itt-ott, hogy az alispáni rendelet nagy visszhangot keltett. A szegénysorsu tudóbetegekért buzgó József Szanatórium Egyesület száz gyűjtőtáskánál többet küldött vármegyénkbe. Ezeket a táskákat a főszolgabíró urak kérelmére irgalmas szívű uri hölgyek veszik kezükbe, sok megyebeli községünkben a községi előljáróság fog gyűjteni és e hó 30-án megindul vármegyénkben, valamint a többi vármegyében is országsszer- te a gyűjtés, hogy összegyűjtsük több száz tudóbetegek gyógyíttatására a szükséges összeget.

Mert tudnunk kell, hogy az országos gyűjtés eredményét — melyből a mi vármegyénk oly lelkesen kiveszi részét, — arra fordítják, hogy több gyermekes apák és anyák

esdeklő kérését hallgatják meg, és fölveszik őket a József Szanatóriumba, — ezenkívül az országos gyűjtés egy része az új, az Augustia Szanatórium építésére fog szolgálni.

Ezeket tudván, kinek szívében ne keltene visszhangot az egyesület esdeklő kérése: csak egy virágszálat!

Esdve kérünk minden embert, váltsa meg ezt a szent vámot nemzete dicsőségére, özvegyek, árvák, ügyefogyottak könnyeinek fölszáraitására.

Csak egy virágszálat!

Arról értesülünk, hogy városunkban több urinő vállalkozott az irgalmasság, az emberszeretet munkájára.

Költsék föl a szívekben a szánást, az irgalmat.

Csak egy virágszálat a szegénysorsu tudóbetegek megmentésére.

— **Milyen idő lesz?** A Meteor írja: Október hó még hátralevő változási napjai 26., 27. és 28-án állanak be. November hó változási napjai 4., 9., 11., 14., 17., 20., 22., 24. és 27-re esnek. Ezek közül a legerősebb hatásuk 4., 9., 17., 24. és 27. A 4-iki állandóbb és gyengébb, szárazabb jellegű; a 9-iki változó, de inkább szeles, esetleg hűvös vagy hideg; a 17-iki enyhe; a 24-iki szeles vagy viharos, hideg jelleggel és csapadékkal, melyre a 27-én beálló és nálunk nem látható teljes holdfogyatkozás csökkentőleg fog hatni.

— **Gyermekvédelem.** Dr. Genersich Gusztáv, a kolozsvári állami gyermekmenhely igazgatója, az eddigi tapasztalatok alapján, felterjesztést intézett a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez az iránt, hogy vásott gyermekeket a jövőbe ne helyezhesenek el a menhelyeken, ahol csak ártalmára vannak a jobb erkölcsű gyermekeknek. A miniszter megszívlelte a felterjesztésben elmondottakat, és a kérdés megbeszélése végett ankétre hívta össze az összes menhelyigazgatókat. Az ankét e hó 26-ikán lesz.

— **A vármegye házvétele.** A házvételi bizottság f. hó 27-én délelőtt 10 órakor az alispáni hivatal üléstermében az új vármegye ház építési programjának megállapítása és a szükségesnek mutató egyéb intézkedések megbeszélése céljából értekezletet tart.

— **Gött Frigyes temetése.** A Kronstädter Zeitung váratlanul elhunyt érdemes kiadótulajdonosának temetése vasárnap délután folyt le nagy részvétel mellett. A száz férfi dal egyet testületileg jelent meg a temetésén. Szterényi József államtitkár meleg hangú táviratban fejezte ki részvételét a Kronstädter Zeitung szerkesztőségének.

— **A dalárda hangversenye.** A brassói magyar dalárda legutóbb tartott választmányi ülésén többek között elhatározta, hogy őszi hangversenyt f. évi november hó 13-án tartja meg az Iparegylet termében. A válogatott négyes szólamu énekeken kívül tervbe van véve magánénekesek felkérése is, s így aztán sikerül majd egy szépen összeállított műsorral gazdagítani a dalárda szokott kedélyes estéinek a számát. A karénekek egyik másikát a brassói városi zenekar fogja kísélni. Előre is felhívjuk az érdeklődők figyelmét a dalárda hangversenyére.

— **Buslig József állapota.** A brassói róm. kath. főgymnázium érdemes fiatal igazgatója, amint lapunkat értesítik szombat óta súlyos betegen fekszik lakásán. Az or-

vosi tudomány tehetetlenségül áll a nagybeteg váratlanul megtámadó gyilkos kórral szemben. Busligot agyhártyagyulladás döntötte ágyba és kezelő orvosai, amint részvétellel halljuk, lemondtak a reményről, hogy megmenthessék az életnek. A késő esti órákban, amikor e sorokat írjuk Buslig József a halállal vívódik.

— **The Sisters Brewster's.** A Stutzbart cirkuszban máától kezdve néhány napon át vendégszerepelni fog az öt Brewster nővér, amerikai Banjó táncosnők partere-akrobaták és énekesnők. Az öt nővér mindegyike befejezett művész a szakmájában, s tudásukat már több európai udvarnál bemutatták, s számos aranyéremmel tüntették ki őket. Mindnyája elsőrendű szépség, s valóban nehéz produkcióikat, bámulatos könnyed eleganciával mutatják be. A hölgyek a kontinensen csak Amszterdamban és Budapesten léptek fel óriási sikerrel, s oroszországi utazásuk előtt sikerült az agilis cirkusz igazgatójának — nagy anyagi áldozatok mellett néhány estére terjedő szereplésre megnyerni őket. — Az amerikai hölgyeken kívül még minden este 14—16 program-pont kerül bemutatásra, köztük az igazgató mint magas iskolalovas és idomító, a közönség apró kedvencei, a Charles testvérek, a két kitérő bohóc Feri és Alex, a The 2 Leonardi, s a közkedvelt zenebohóc és páratlan kuplé énekes Charles, a Breier testvérek equilibristák és még számos elsőrendű attrakció. A cirkusz kellemesen fűtve van, s a zenét az 50-ik gyalonezred zenekara szolgáltatja. A f. hó 28-án kezdődő nemzetközi birkozóverseny, júrije a napokban meg alakul, s esténként 3 birkozó pár fogja bemutatni tudását és erejét.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Hitsch Frigyes volt kórházi ápoló, Vár-utca 32 szám alatti lakásáról tegnap délelőtt bevásárolni küldte édesanyját. Mire az öreg asszony visszaérkezett, Hitsch az ablakfára felakasztotta magát. A megrémült asszony segítségkérésére elősietett házbeliiek lemetézték Hitschet a kötélről és a kórházba vitték. Az életunt jobban van és az orvosi vélemény szerint életben marad. Tettét, anyja vallomása szerint önmagával való meghasonlottsága következtében követte el.

— **Sajtó, polgármester és rendőrkapitány.** Ismeretes az a végnélküli konfliktus, a mely a marosvásárhelyi napilapok és Bernády György ottani polgármester között keletkezett bizonyos hírlapi cikkek miatt. Bernády György, akit erősen támadtak a lapok, megvonta annak idején mind a négy újság utcai árusítását, sőt a trafikokból is elkoboztatta a lappéldányokat. A tanács egy pár nappal ezelőtt befejezte a vizsgálatot és utasította Bernádyt, hogy indítson sajtópört az újságok támadásai miatt. A sajtópör megindult, ezzel egyidőben azonban a marosvásárhelyi ügyesség is folyamatba helyezte az eljárást az ottani rendőrkapitány ellen hivatalos hatálommal való visszaélés miatt. A rendőrkapitány a vizsgálóbíró előtt kijelentette, hogy a lapok elkobzását a polgármester egyenes utasítására rendelte el. A hivatalból megindított sajtópör elé teljes bizalommal néznek az újságírók, akik ártatlanságukat hangoztatják és bizonyítani is akarják a cikkekben foglalt dolgok valódiságát.

— **Baleset.** Wagner János légszergyári munkás vasárnap délelőtt betért egy pohár borra a Katonakorház tér 100 szám alatti korcsmába. Kijövet megcsuszott a

lépcsőn és lezuhant a földre. A szerencsétlen ember jobb lába az esés következtében bokában eltört. Súlyos sérülésével a kórházba szállították.

— **Állategészségügy.** A hétfalusi főszolgabírósa jelent, hogy a négyfalusi járásban a sertésorbánc megszűnt.

— **Fabriczius ezredes székely boltosinas volt.** A „Székelyudvarhely” írja: A nemrég elhunyt Fabriczius Győző honvédezeredestől, kinek neve legújabbkori történetünk nevezetes és szomorú eseményével kapcsolatos, véletlenül érdekes epizód jött tudomásunkra. Állítólag Székelyudvarhelyt, a Zakariás-féle singes üzletben boltosinas volt a 60-as években. Azonban a kereskedői pályára alkalmasnak nem bizonyult s elment katonának.

— **Az eltűnt ezüst öv.** Papp Márton hosszufalusi földmives, tegnap délelőtt arra a felfedezésre jutott, hogy egy 300 korona értékű aranyozott ezüst öv a ládájából eltűnt. Feljelentést tett a rendőrségen, amely azonnal megindította a nyomozást. Csakhamar kiderült, hogy az öv a brassói zálogházban van elhelyezve 100 korona kölcsön-díjjal; Moldován Lázár és Moldován Paraschivá, akik már egy hónap óta kisebb nagyobb büneikért vizsgálati fogságban vannak, zálogosították el még öt héttel ezelőtt. A lopásnak Papp Márton azért jött még csak most a nyomára, mert úgy a lakást, mint a ládát, álkulccsal nyitották föl, s így sikerült az övet észrevétlenül eltüntetni. A letartóztatásban lévő tettesek ellen a nyomozást ebben az irányban is kiterjesztették.

— **Ötven fillér fordítási díj.** Hogy milyen nehézkes és milyen furcsa még a mai előrehaladott korban is a hivatalos eljárás, dacára, hogy Széll Kálmán a közigazgatást egy ízben már nagyszerűen egyszerűsítette, arra ezeregy példa áll előttünk bizonyásgul. Az ezeregy közül elmondunk egyet. A belügyminisztertől egy külföldi anyakönyvi kivonat magyar fordítását kéri a fél bírósági használatra. A miniszter lefordíttatja és leküldi a közigazgatási hatóságnak azzal, hogy a félen ötven fillér fordítási díjat szedjen be s ezt terjessze föl. Az utasítás száz kézen keresztül kimegy s jelenti a főszolgabíró, hogy az adóhivatalnak beküldte az ötven fillért, s az ügy újból száz kézen keresztül megy s az adóhivatal értesítést ad, hogy ötven fillér beérkezett s letétbe került; az ügy megint száz kézen megy keresztül, végre kiutalványozzák az ötven fillért s fölküldik a belügyminiszterhez. Mire végleges elintézés nyer az ötven filléres ügy, elmúlik egy év, összegyülemlik egy rizsma irás és az ötven fillér az államnak százötven koronájába kerül. A nagyképűsködő bürokrata erre azt mondják, hogy ez nem lehet másképp. Az ötven fillér épen olyan elbánást igényel, mint az ötvenezer korona. — Üsse a kő! Hát csak hadd játszanak.

— **Huszár civilben.** A botfalusi huszárszárnyában megunta a gyöngyöletet Tambricán János közhuszár. Fogta magát, egy most berukkoló civil ruháját magára vette, s ma reggel — civilgunyában szépen elépett. Ugy a katonai, mint a polgári hatóságok keresik.

— **Fegyelmi egy volt alispán ellen.** Székelyudvarhelyről írják: Udvarhelymegye fegyelmi választmánya Damos Andor szabályrendeletileg nyugdíjazott alispánt fegyelmi vétségekben bűnösnek mondotta ki. Megállapította ellene az anya-

gi felelősséget a zetelaki, sepsiszentgyörgyi, héjjasfalva — székelyudvarhelyi vasuti gyűlés, Rákóczi- és pusztaszeri ünnepek s más dolgokban felhatalmazás nélkül, önkénytelen utazásai miatt.

— **Csendélet.** Florea Miklós és felesége tegnap este csendesen handukoltak hazafelé a Bolgárszeg egyik sötét utcájában. A sötétből hirtelen előlépett Paraschiva Demeter, 19 éves suhanc, és mindkettőjüket minden ok nélkül megtámadta és véresre verte. Florea jelentést tett a rendőrségen.

— **Lopás.** Gergely Mártonné feljelentést tett a rendőrségen, hogy tegnap délelőtt a Porondtérén egyik mézárászék előtt két aranygyűrűt és három korona készpénzt tartalmazó zsebtárcáját ismeretlen tettes ellopta. A rendőrség keresi a tolvajt.

A legmakacsabb köhögés

ugy fiataloknál, mint öregeknél, valamint egyéb mellbántalmak, gyorsan megenyhülnek a

Scott-féle csukamájolaj Emulsió

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védőegyet — a halászt — kérjük figyelembe venni.

által. Néhány kevés adag teljes megelégedésére fogja ezt önnek is bizonyítani.

utolérhetetlen hatása alkatrészeinek világhírű tisztaságán és erején alapszik, és a SCOTT-féle tökéletesített eljárás által az a leggyengébb gyomorra nézve is megemészthetővé tettik.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill. Kapható minden gyógytárban.

Telefon — Távirat.

Saját tudósítónk jelentése.)

(Budapest, 1909. október 25.)

Minisztertanács.

A kormány tagjai szerdán reggelre valamennyien Budapestre érkeznek, hogy a Kossuth lakásán megtartandó minisztertanácsra résztvegyenek.

Politikai körökben érdeklődéssel várják a tanácskozás eredményét, a mely nagy horderővel fog birni a politikai helyzet kialakulására vonatkozólag.

Jól értesült politikai körök tudni vélik, hogy a kormány tagjai nem hajlandók semmiféle további kalandozásokba és kísérletezésekbe bocsátkozni és a koalíció fenntartása érdekében sem tesznek többé lépéseket.

Rakovszky a trónörökösnél.

Bécsből jelentik: Ferdinánd trónörökös Rakovszky Istvánt ma másfél órán át tartó magánkihallgatáson fogadta.

Rakovszky egy 67-es kormány érdekében tett előterjesztést a trónörökösnek.

Politikai körökben szenzációként tárgyalják Rakovszky ezen kihallgatását, amelyből az Alkotmánypártnak a Néppárttal való politikai összetartására következtetnek.

Kossuth beteg.

Kossuth csúzos baja ismét megújult és a minisztert ágyba döntötte. Ma délután Szterényi felkereste Kossuthot és a folyó ügyekről tett jelentést. Kossuth egész nap nagyon rossz szul érezte magát és Szterényin kívül senkit sem bocsájtottak hozzá.

Hatvanhetes kormány az előtérben.

Bécsből jelentik, hogy a király kifejezést adott azon meggyőződésének, hogy a válságból csak egy rokonszenves 67-es kormány tudja kivezetni Magyarországot.

Öfelsége mindent elfog követni a hatvanhetesek tömörítése érdekében. Amennyiben egy 67-es párt életképes megalakítása eredménnyel járna, Bécs irtó hadjáratot fog indítani azon pártok ellen, amelyek Magyarországnak Ausztriától való gazdasági és politikai elszakadását hirdetik.

Justh beszámolója.

Makóról jelentik, hogy Justh Gyula a makói kerület országgyűlési képviselője november hó 7-én tartja meg beszámoló beszédét. Justhot a bankcsoport összes tagjai elkísérik beszámolójára.

A székely körvasut megnyitása

A székely körvasutat e hó 28-án csütörtökön nyitják meg nagy ünnepek között.

Kossuth képviseletében Szterényi József államtitkár jelenik meg az ünnepeken.

Szterényi szerdán délután utazik át Brassón az ünnepek színhelyére.

ELADÓ.

szabad kézből a vasut utca és hosszufalusi ut között fekvő 8836 uj helyrajzi számu 1591 □. ölet tevő építési célokra nagyon alkalmas ingatlan egészben vagy parcellázott részekben. Három parcellának a vasut utca felé, háromnak a hosszufalusi ut felé a tramway vonalon van a homlokzata. Mindegyik homlokzat 14. 2 m.

Értekezni dr. Weiss Jgnác ügyvéd irodájában buzasor 11. sz. Zeidner féle ház. 2093

Kiadó lakás.

Bolonya, Gyár-ut 1^a sz. alatt a honvéd laktanya mellett

ujonnan épült házban

két teljesen egyenlő, modern beosztású földszinti lakás, melyeknek mindegyike 3 szoba, előszoba, konyha, fürdőszoba és cselédszobából áll

azonnal kiadó.

Értekezhetni ugyanott, vagy Fein Árminnál, Árvaház-utca 35. (2089)

Fekete-u. 16 sz. a.

Az orth. hitk. mészárszékében

centa I-ma **friss kóser.**

Növendék marhahus kilója 40 kr.-ért kapható.

KIADÓ

Kut utca 23. sz. alatt

2 Üzlethelyiség

az egyik üzlethelyiséghez még tartozik
2 szoba és konyha lakásnak.

Ugyanott az emeleten egy 4 szobás
lakás és több butorozott szoba is kiadó.

Továbbá vendéglői berendezés is
eladó.

2080 Értekezni ugyanott.

**Brassói-posztó-divat- és kötött-
szövöttáru gyárak,**

Scherg Vilmos és Társai

ajánlják jóhírnevű gyártmá-
nyaikat ugymint mindennemű
posztókat, divatszöveteket,
egyenruhaszöveteket, viz-
mentes lodeneket, szőnyege-
ket, utazó plaideket, ágy-
terítőket, kocsipokrócokat,
... lópokrócokat stb. stb. ...

RAKTÁR:

BRASSÓ, Ferenc József tér.

Számos legmagasabb díjakkal kitüntetve.

KAPHATÓK jutányos árak
és feltételek mellett — rész-
letfizetésre is — elsőrangú
gyártmányú minden fajta
varrógépek, kerékpárok, fa- és vasbuto-
rok, képek, tükrök, inga és zsebórák,
aranyemű szalon-garnitúrák, divánok,
matracok, fali- és futószőnyegek, papla-
nok, mindenfajta vásznak, köntöskel-
mék kész férfi- és fiuruhák, esetleg,
mérték után is készítenek. Nagy válasz-
ték nemzeti zászlókban.

Szőllősy Zs.

Brassó, Kapu-utca 6^a

Ügyenkök megfelelő fizetés me-
lett felvétetnek.

Egy új ház eladó

Kereszt-utca 23. sz. a.

—2095—

Osztálysorsjegyet
vegyen csak

FRIDE GYULA és Társa

osztálysorsjegy
főárudában

BRASSÓ, Kolostor-utca 36.

NAGYSZEBEN, Disznódi-utca 1.

Hivatalos ár: $\frac{1}{8}$ sorsjegy K 1.50. $\frac{1}{4}$ sorsjegy K 3.— $\frac{1}{2}$ sorsjegy K 6.— $\frac{1}{1}$ sorsjegy K 12.—

Siessen, mert legfőbb ideje, miután az I. osztály huzása már november hó 18. és 20-án lesz.

904 szám — 909. végrh.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. illetve az 1908. évi XL. t.-c. 19. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a brassói kir. járásbírósnak 1909. évi 3640. polg. számú végzése következtében dr. Weisz Ignác ügyvéd által képviselt Schwartz testvérek Bosin Gergely apácai lakos ellen 4010 K. 50 f. s. jár erejéig 1909. évi május hó 21-én fogatosított biztosítási végrehajtás után le- és felülfoglalt és 840 kor. — f.-re becsült következő ingóságok, u. m. gépek stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésen a brassói kir. járásbírósnak 1909. évi V. 636/3. számú végzése folytán 3752 kor. — f. tőkekövetelés, ennek 1909. évi márc. hó 4. napjától járó 5 % kamatai váltódíj és eddig összesen 468 kor. 30 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Apáca községben leendő megtartására 1909. évi október hó 29-ik napjának délelőtti 8 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XL. t.-c. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Brassóban, 1909. évi október hó 8. napján.

Tankó János

kir. bir. végrehajtó.

133.

1106 szám — 1909. végrh.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. illetve az 1908. évi XL. t.-c. 19. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a brassói kir. járásbírósnak 1909. évi V. 1275. számú végzése következtében dr. Weisz Ignác ügyvéd által képviselt Adlef Jakab Kohn Bernát és neje ellen 380 K. — f. s. jár erejéig 1909. évi aug. hó 5-én fogatosított biztosítási végrehajtás után le- és felülfoglalt és 930 kor. fillérre becsült következő ingóságok u. m. butorok stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a brassói kir. járásbírósnak 1909-ik évi V. 1275—3. számú végzése folytán 380 kor. — fill. tőkekövetelés ennek 1909. évi ápril hó 1. napjától járó 5 % kamatai, váltódíj és eddig összesen 52 kor. 20 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Brassóban, Kapu-utca 16. szám alatt leendő megtartására 1909. évi október hó 28-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XL. t.-c. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Brassóban, 1909. évi okt. hó 8. napján.

Tankó János

kir. bir. végrehajtó.

2134.

SINGER varrógép
BRASSÓ,
Kapu-utca 23. sz.
Gyártó-üzlet

Kellemen Ferenc a „Fehér-templomhoz”
— gyógyszerháza —
Kolostor-utca 8. szám alatt.

Ajánlja hitván saját készítményű biztos hatásmű

Vénus érme	1 tégely	— 80 f
Vénus szappan	1 darab	— 60 f
Vénus poudert	1 doboz	120 f
Petrolin hajszesz	1 üveg	2.— f

Nagy választék különlegességekben, ásvány-
vizekben, parfümökben és gummiárúban.

A ki jó villásreggelit és egy jó
pohár erdélyi bort vagy friss-
sen csapolt sört akar inni, az
jöjjön a tanácsházi pincébe

Kodesch Viktor-hoz

azaz a közúti v. megállóhelyre.

Kiadó

a Fellegvársor (zöld földű) legszebb villájában (5 sz. alatt) egy csinosan burorozott szoba, nagy üveges erkélyvel.

—2131—

A „TRANSILVANIA“

festő- és vegyi tisztító intézetben

Brassó, (Bolgárszeg) Temető-u. 5. sz. a.

férfiruhák máttól kezdve egy újszerű gőzvasalóval ujjá vasaltatnak, még pedig egy téli kabát 2 koronáért, egy öltöny szintén csak 2 koronáért. A téli kabát, ha még oly viselt is, ezalatt a vasaló alatt egész ujjá változik, miáltal sok új ruhának a megvásárlása takarítható meg.

Egy egyszeri próba után biztos vevőm marad. Mivel csak november 15-éig tart és az árak oly olcsók, kérem ezt az alkalmat jól kihasználni.

Mély tisztelettel

SOLINGER L.

Üzlet áthelyezés.

Tisztelettel értesitem nagybecsű megrendelőim és a pártoló közönséget, hogy Kapu-utca 32. szám alatti **férfi szalonomat Weiss-Mikály-utca 6 szám alatti** üzlethelyiségembe helyeztem át f. évi szept. hó 22-étől fogva. — Továbbra is biztosítom pontos és figyelmes kiszolgálásomról tiszte megrendelőimet.

S egyben ajánlom dus tartalmu szövetraktáromat s kérve becses pártfogásukat

kiváló tisztelettel

Kósa Albert,
szabómester.

(Brassó, Weiss-Mihály-u. 6.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a 35 év óta általam vezetett asztalos gyáramat nyugalomba vonulásom miatt **Kőhegyi József és társának** adtam át. Midőn ez uton mondok az irántam tanusított kitüntetésért köszönetet, kérem azt bizalommal utódaimnak is megtartani.

Teljes tisztelettel
Barabás Károly.

Hivatkozással a fenti közleményre, van szerencsénk a n. é. közönségnek b. tudomására hozni, hogy a Vár-u. 60. sz. a. lévő **asztalosgyár** jövő hó 1-ével birtokunkba megy át és főtörekvésünk sok oldalu tapasztalataink révén oda fog irányulni, hogy elődünk kivivott jó hírnevét most már modernebb alapon fokozottabb mérvben fenntartsuk.

Kiváló tisztelettel

Barabás Károly utódai
Kőhegyi József és Társa

Magyar **Húgyhajtó és Húgysavoldó** Magyar
forrás. forrás.

SZULTÁN-FORRÁS.

Nagyon kellemes, tiszta ízű, szénsavban gazdag, dús Lithion-tartalmú ásványvíz.

Gyógyító és üdítő ital.

Dús Lithion-tartalma következtében sikerrel alkalmazható vese, húgykö- és hólyagbajok esetében, továbbá a légző- és emésztő-szervek hurutos bajainak gyógyítására.

SZULTÁN Lithion-gyógyforrás-vállalat.

Kútkeszelőség és központi iroda: EPERJES. Igazgatóság: BUDAPEST, IV., Ferencz József-rakpart 22. — Kapható már külföldön is a következő városokban: Brüsszel, Páris, London, Newyork, Ostendé.

Telefon Eperjesen: 74.

Telefon Budapesten, Igazgatóság: III—93.

Budapesti főraktár IV., Ferenciek-tere 3. — Telefon 5—12.

Főraktár Brassóban: Dressnandt Vilmos bel és külföldi ásványvízkereskedésében. Kolostor-utca 23. — Telefon 318.

PÉNZ EMET nem akarom az ablakon kидobni és ezért csak

vásárolom be ruhaszükségletemet az őszi és téli idényre.

Izsák Henrik és Társa cégnél

Brassó, Kapu-utca 9—11. sz.

Reklám-árak:

Férfi-osztály:

Őszi felöltő . 18 K

Átmeneti kabát 20 „

Loden-gallér . 11 „

Fekete és barna

téli kabát . 17 „

Őszi és téli öltöny 17 „

Kabát szörme bél. 19 „

téli „ 12 „

Téli nadrág . 6 „

Fiu osztály.

Őszi és téli öltöny 11 K

Átmeneti kabát . 14 „

Téli kabát . 15 „

Öltöny 3—10 éves részére 6 „

Téli kabát 3—10 é. rész. 9 „

Uj üzlet!

Az összes áru a legújabb divat szerint a legjobban van

elkészítve

Uj üzlet

'Pótolja a mérték után készült munkát.

Nagy választék városi és utazó-bundákban, lábzsákokban és valódi bőrkabátokban, továbbá sport, vadász és kocsis diszöltönyökben.

A „BRASSÓI IPAROSOK HITELSZÖVETKEZETE, MINT AZ ORSZÁGOS KÖZPONTI HITELSZÖVETKEZET TAGJA“ felszámolás alatt, közhírré teszi, hogy

butorcsarnokát

teljesen kiárusítja

és az összes butorok árát 35%-al leszállította. (2021)